

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dny malých obcí

Olomouc 29. 11. 2022
Praha 1. 12. 2022

Ing. Bc. Miroslav Veselý,

ředitel odboru veřejné správy, dozoru a kontroly

Základní pravidla práce zastupitelstva obce z pohledu kontroly a dozoru veřejné správy s přihlédnutím k nedávným volbám

ORGÁNY OBCE

Orgány obce jsou:

- **Zastupitelstvo obce**
- **Rada obce (není volena v obcích pod 15 členů zastupitelstva)**
- **Starosta obce (primátor statutárního města)**
- **Obecní úřad (magistrát statutárního města)**
- **Obecní policie**
- **Zvláštní orgány obce - např.** komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti (§ 5 odst. 3 zákona o obcích)

Orgány obce nejsou:

- výbory zastupitelstva a komise rady obce
- místostarosta obce
- tajemník obecního úřadu

ORGÁNY OBCE - vyhrazená působnost

- Zákon o obcích určuje jednotlivým orgánům jejich působnost - tzv. **vyhrazená působnost**
- **Ve zbývajících záležitostech v samostatné působnosti se jedná o tzv. zbytkovou působnost**
- **Zbytková působnost :**
 - v kompetenci rady**
 - kde není rada – starosta**
 - zastupitelstvo obce si však může tyto záležitosti**
 - vztáhnout na sebe**

Zastupitelstvo obce

zastupitelstvo = zastupitel ?

NE!

- Zastupitelstvo = kolektivní orgán (kompetence)
- Zastupitel = člen kolektivního orgánu (práva a povinnosti)

ČLEN ZO JE POVINEN:

- HÁJIT ZÁJMY OBČANŮ OBCE
- JEDNAT A VYSTUPOVAT TAK , ABY NEBYA OHROŽENA VÁŽNOST JEHO FUNKCE

Zastupitelstvo obce – základní povinnosti člena

- **Povinnost účasti na zasedání** (§ 83 odst. 1 zákona o obcích) (možnost vykázání ze zasedání)
- **Povinnost plnit úkoly, které mu orgán, jehož je členem, uloží**
- **Povinnost oznámit možný střet zájmů** (§ 83 odst. 2 zákona o obcích a § 8 zákona č.159/2006 Sb., o střetu zájmů)
- *Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat. O tom, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování této záležitosti, rozhoduje tento orgán obce.*

Práva člena zastupitelstva obce

- Právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání (§ 82 písm. a/)
 - *Je-li návrh podán před zasedáním (§ 94 odst. 1):* Musí být zahrnut do návrhu programu a zastupitelstvo nebo rada hlasováním rozhodne o tom, zda věc bude projednána
 - *Je-li návrh podán na zasedání (§ 94 odst. 2):* Rozhodne zastupitelstvo o tom, zda bude zařazen a projednáván
- Právo vznášet dotazy, připomínky a podněty **na radu obce** a její jednotlivé **členy**, na **předsedy výborů**, na **statutární orgány** právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí **příspěvkových organizací a organizačních složek**, které obec založila nebo zřídila;
- písemnou odpověď musí obdržet **do 30 dnů** (§ 82 písm. b/) (hovoří se o „právu interpelace“)

Práva člena zastupitelstva obce

- Právo požadovat od **zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu**, jakož i od **zaměstnanců právnických osob**, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce;

- informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů (**§ 82 písm. c/**)

Informace související s výkonem funkce

Informace je „**zaznamenaný údaj**“ (obsah zápisů z jednání rady a zastupitelstva, obsah podkladových materiálů apod.). **Nelze žádat o dokumenty do budoucna (např. zasílání zápisů...)**

Zastupitel má právo určit nejen informace, ale i způsob jejich poskytnutí (nahlédnutím, poskytnutím kopie)

Možnost žádat po členovi ZO úhradu nákladů ?

Ano, ale jen za 2 podmínek:

- ***Zastupitel odmítl jiný bezplatný způsob***
- ***Uplatněný požadavek je „nad rámec“ přiměřenosti***

Obrana proti nevyhovění: Zřejmě soudní, potencionálně i podáním stížnosti podle § 16a InfZ

Práva člena zastupitelstva obce

Ostatní práva člena zastupitelstva obce (výběr)

- Právo podílet se na rozhodování zastupitelstva obce.
- Právo být volen do každého voleného orgánu v obci.
- Právo účastnit se zasedání zastupitelstva a orgánů, jejichž je členem.
- Právo požadovat svolání zasedání ZO). **(1/3 ČLENŮ ZO)**
- Právo předkládat námítky proti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce
- Právo na odměnu

Zasedání zastupitelstva obce – příprava zasedání

Návrh programu:

Připravuje rada obce (§ 102 odst. 1), není-li ustavena, starosta obce

Právo podávat návrhy (§ 94 odst. 1):

- člen zastupitelstva obce
- rada obce
- výbory

Zasedání zastupitelstva obce – svolání zasedání

- **Vždy veřejné (§ 93 odst. 2):** zasedáním nejsou „pracovní porady“ členů zastupitelstva obce
- Pracovní porady jsou přípustné, nelze na nich ovšem přijímat rozhodnutí
- **ZO musí být svoláno postupem dle § 93 odst. 1:** Obecní úřad musí zveřejnit informaci o místě, době a navrženém programu nejméně 7 dní přede dnem zasedání
 - 7 kalendářních dní : 7 x 24 hodin x 5 + 2 dny
 - **Je podmínkou pro zachování veřejnosti**, ale ne každé porušení vede k „neplatnosti“ či „nezákonnosti“ zasedání (relevantní je, nakolik bude mít porušení zákona dopady na princip veřejnosti)

Zasedání zastupitelstva obce – svolání zasedání

Lhůty pro konání:

- Nejméně 1x za 3 měsíce (§ 92 odst. 1)
- Musí být svoláno tak, aby se konalo do 21 dní, požádá-li o to 1/3 členů zastupitelstva nebo hejtman (pokud takto starosta nesvolá, může svolat místostarosta nebo kterýkoli člen zastupitelstva)
- Nesejde-li se alespoň jednou za 6 měsíců, MV zastupitelstvo rozpustí

Náhradní zasedání: **Není-li ZO usnášeníschopné, předsedající je ukončí a do 15 dnů se koná nové zasedání**

Svolatel:

- Starosta (případně místostarosta)
- Nesvolal-li v zákonných intervalech, svolá místostarosta nebo kterýkoli člen zastupitelstva obce

Zasedání zastupitelstva obce – průběh zasedání

Usnášeníschopnost:

za přítomnosti **nadpoloviční většiny všech (zvolených) členů zastupitelstva**
(§ 92/3)

Platné přijetí usnesení: dtto (§ 87)

Vedení zasedání:

starosta, případně místostarosta nebo kterýkoli člen zastupitelstva obce nebo dokonce i nečlen

Určení ověřovatelů a zapisovatele:

předsedající nebo hlasováním zastupitelstva obce (nemusí se jednat o členy zastupitelstva obce)

Zasedání zastupitelstva obce – účast na jednání

Hlasování per rollam (písemné stanovisko)

NELZE - usnesení vzniká pouze na zasedání zastupitelstva obce nikoli písemným stanoviskem zastupitele.

Distanční účast na zasedání

LZE - člen zastupitelstva či rady se může jednání účastnit i tzv. na dálku s využitím takových technických prostředků, které umožňují jeho distanční přítomnost v reálném čase (typicky využití videokonference), včetně uplatňování jeho práv souvisejících s výkonem funkce, zejména oprávnění hlasovat a vyjadřovat se k projednávaným záležitostem.

Na distanční účast členové zastupitelstva ani rady nemají právní nárok. Záleží na rozhodnutí obce či jejího konkrétního orgánu, zda takový způsob účasti umožní (např. s ohledem na své technické možnosti).

Vhodné je nastavit podmínky v jednacím řádu.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zasedání zastupitelstva obce – průběh zasedání

Schválení programu:

hlasováním

Projednávání bodů:

před každým rozhodnutím musí být dána možnost občanům obce vyjádřit stanovisko (§ 16 odst. 2 písm. c/)

Ukončení zasedání:

opatřením předsedajícího nebo hlasováním zastupitelstva

!!!!!!! V případě jakékoli námítky proti postupu předsedajícího nebo požadavku člena zastupitelstva obce je nutné nechat rozhodnout o daném opatření zastupitelstvo hlasováním !!!!

Zasedání zastupitelstva obce – průběh zasedání

možnost upravit v jednacím řádu

- přerušování zasedání
- vykázaní člena zastupitelstva nebo veřejnosti ze zasedání
- omezení délky vystoupení k danému bodu
- pořizování zvukových a obrazových záznamů
- způsoby hlasování (a volby): tajně nebo veřejně
- návrhová, volební, mandátní komise
- schvalování usnesení

Jednací řád je jedním ze základních dokumentů obce = povinnost obce vydat.

Zasedání zastupitelstva obce – zápis

- O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.
- **V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení.**
- Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.
- O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.
- **Zápis = veřejná listina**

Zápis ze zasedání zastupitelstva obce – formulace usnesení

- Musí být přesná a jednoznačná
- Přílohy usnesení jsou jeho součástí a musejí být proto i součástí zápisu, v němž se dle zákona o obcích usnesení uvádějí
- V zápise se musí uvést i výsledek hlasování (postačí číselné uvedení, není nutné „adresné hlasování“)
- Je vhodné zachovat formulaci podle příslušné kompetence (**zastupitelstvo *schvaluje*, zastupitelstvo *volí*, zastupitelstvo *pověřuje* apod.**)
- *Souhrnné usnesení*
- *Zveřejňování usnesení*
- *Výpisy z usnesení a zápisů*

Zápis ze zasedání zastupitelstva obce – nedostatky

- Neschvalování programu zasedání zastupitelstva, neschvalování příp. změny programu
- Neuvedení počtu přítomných a hlasujících členů zastupitelstva
- Chybějící podpisy ověřovatelů
- Datum vyhotovení zápisu
- Nejednoznačné znění přijatého usnesení
- Neuvádění údaje o změně počtu členů zastupitelstva

Zasedání zastupitelstva obce – podmínky pro přijetí usnesení

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

- Usnesení vzniká, pokud se pro předložený návrh vysloví nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce
- Pokud nadpoloviční většina není pro – usnesení nevzniká (tato skutečnost se pouze zaznamenává do zápisu)
- V případech kdy se nehlasuje (informace) – např. „bere na vědomí“

Revokace usnesení

- Zrušit nebo změnit přijaté usnesení lze pouze jen usnesením zastupitelstva obce

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktuální otázky z oblasti veřejné správy

Odměňování členů ZO

Návrh na navýšení odměn členům zastupitelstev obcí a krajů od 1. ledna 2023 o 10%

v současné době je již v **meziresortním připomínkovém řízení**

Další připravované (diskutované) změny v oblasti odměňování členů zastupitelstev obcí a krajů

- automatická valorizace výše odměn členů zastupitelstev obcí a krajů
- nastavení mimořádných odměn,
- dovolená uvolněných členů zastupitelstev,
- sociální pojištění neuvolněných členů zastupitelstev,
- zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání,
- a další dílčí změny v oblasti odměňování členů zastupitelstev obcí a krajů.

Připravované změny v zákonech o ÚSC

Návrh zákona se zaměří na následující základní novelizační okruhy:

- Zavedení institutu společenství obcí
- Distanční účast členů zastupitelstva členů rady na jednání orgánů a možnost distanční účasti veřejnosti (dalších osob) na jednáních těchto orgánů;
- Posílení krizových pravomocí starosty
- Zvýšení limitů pro vyhrazené rozhodování zastupitelstva obce (obdobné
- Právní zakotvení řešení případů „zdvojení“ úředníků (tajemníků, vedoucích odborů) po rozhodnutí soudu;
- Změny v oblasti přenesené působnosti
- Určení jednotného zdroje počtu obyvatel ve veřejné správě
- Odměňování členů orgánů ÚSC

Informace o formách poskytované metodické pomoci

- webové stránky MV/ODK
 - metodická příručka Jsem zastupitel/ka
 - informace pro nově zvolené členy ZO
 - metodická doporučení
 - stanoviska
- odpovědi na dotazy
- konzultace návrhů OZV
- konzultační dny v jednotlivých krajích
- konzultační dny v území
- časopis Veřejná správa

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost

Kontakty:

odbordk@mvcz.cz

974 816 411